

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. II. In Arce Alingianâ sacrificat: Tononi prædicat verbum Dei: privatos
quosdam instituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

*In Arce Alingianâ sacrificat : Tononi predicat
verbum Dei: privatos quosdam instituit.*

NON satisfaciebant incenso Francisci studio
divinæ promovendæ gloriæ, fructus quos
capiebat Dominus ex ejus Concionibus ad popu-
lum, & ex familiari institutione quâ hæreticos affi-
duè nunc hos, nunc illos, imbuebat sacrorum dog-
matum sinceritate. Ergo apprimè gnarus, nihil
gratiarum à Deo in homines proficisci, nisi per
Jesu Christi merita; nihilque supræ illi Maje-
stati esse grâtius, quàm augustum Sacrificium, quo
eidem acceptissima illa hostia immolatur; nihil
non egit, sibi ut eo loco facere Missas liceret. Et ex
voto res cessit tandem, Francisci caritate sanè ma-
gnâ, superante adversariorum malitiâ. Itaque
cùm actuosissimus ille zelus obices omnes perru-
pisset ab inimicis objectos, cœpit denique in Arce
illa peragere sacrificium, incredibili animi sui vo-
luptate, singulari solatio quorundam, ad Christia-
ni officii severiorem disciplinam à superioris vitæ
licentiâ traductorum recens. Quare auxilium ex-
poscens è cælo, ad infelicium hæreticorum sempi-
ternam salutem accurandam efficacius, iterabat
illud S. Pauli frequens, *Domine, quid me vis facere?*
[a] addebâtque ex Psalmographo: [b] *Paratum cor
meum Deus; paratum cor meum.* Locus is in quo con-
stitutum domiciliû habebat, ab oppido Tonono
leucas duas Gallicas distat: Tononû tamen se fer-
vidus Sacerdos conferebat quotidie pedes, & per

(a) Act. 9. (b) Psal. 107.

E hyc-

hyemem quidem, neque montis per quem transi-
 eundum necessariò erat, aspero sanè clivo, neque
 glacie copiosâ, neque nivibus deterritus. Hinc in-
 tumuerunt pedes primùm, mox etiam exulcerati
 sunt, tam non leviter, ut fluxerit non semel sanguis
 saniesve, unde rubor aspersus candori nivium.
 verò minii illud genus adhibendum erat, ut
 singula vestigia, quæ nivibus iisdem imprimeba-
 talis appareret, qualis Sponsus ex Cantico, *candens
 & rubicundus.* (c) Eâ verò in acerbitate exultabat
 animo Franciscus: & cognominis illius sui remem-
 niscens, S. Francisci Assisinas, qui stigmata Jesu
 Christi crucifixi in suo corpore singulari præ-
 gativâ portaverat, in se jucundissimè exprimebat
 particulam quandam cruciatuum eorum, quæ
 Dominus Jesus proximè moriturus pertulerat.
 Reputabat secum, illud demum iter insistendum
 ei esse, qui præeuntem sequi Christum velit: ac pe-
 honorificum sibi esse, illud quasi tributum pe-
 dere divino illi cruori, qui suâ causâ, mortalium
 que omnium fusus tunc ab eo fuisset, cujus ve-
 stigia persequenda sibi intelligebat, vexando
 dolores cruciatûsque corpore: nec inficiari tu-
 quidem potuit summa illius animi demissio, quæ
 ad se illud Apostoli (d) pertineret, ex Propheta
 ductum, *Quàm speciosi pedes Evangelizantium* pascunt
 etenim regnum Dei Evangelizabat utrique. Cui
 que moneretur, caveret utcumque sibi: neque
 nim carere periculo id quod factitabat, seu ex
 bore atque defatigatione tam ardui itineris so-

(c) Cant. 5. (d) Rom. 10.

unde corpus plus æquo incalescens, morbi quid-
 dam contracturum fortè esset; seu ex importuna
 atrocitate hominum à recta fide alienissimorum,
 qui nefariâ molitione mortem de se ipsis benè
 merenti machinarentur; *Charitas*, inquit, non
 querit quæ suæ sunt: (e) Si aut ex pleuritide,
 aut quovis alio leti genere, emori contige-
 rit, citiùs ad cælum perveniam: si vixero, illud
 huic menti solatii accidet, exiguum mihi istius
 acerbitalis sensum fuisse, ob miram suavitatem
 cum quâ conjuncta est. An non illud recogita-
 tis, Jacob tunc juvenem, virginis illius causâ,
 cujus nuptias ambiebat, laborem nullum recu-
 lassè, æstu ustum esse & gelu, nec oculos in som-
 num declinasse tum, cum mortales omnes alta
 nocte sopor occupabat? Nec Deus Jacob di-
 gnus est, qui, ubi ubi fuerit, requiratur? Sic habe-
 te: nullus tantus labor est, nulla tanta asperitas,
 quam non emolliat conditæque amoris, quo
 prosequi Dominum Deum debemus: ame-
 mus tantùm, intelligemus continuò, cruciatum
 nullum esse, qui cruciare non desinat, si ea infixæ
 sit menti cogitatio, totam illam acerbitalis
 quæ putatur, illius causâ tolerari, quem diligas
 & venereris.

Ergo ut rotus æstuabat cupiditate glorificandi
 Deum, ne quid intentatum relinqueret quod eò
 spectaret, instituit in Alingano Templo eodem
 verba facere ad populum. Concio sub initia sanè
 infrequens: sed favente inspectore cordium Do-
 mino Deo, qui consilia fortunare solet & eorum

E 2 qui

(e) 1. Cor. 13.

qui ad gloriam suam cuncta referunt, & eorum quorum in sempiternam salutem invigilat; in ipso illo exiguo numero auditorum repertus unus est ad orthodoxam fidem conversus recens, qui, cum in pectore nondum firmas satis radices fides eadem egisset, nutabat adhuc circa beatorum Cœli invocationem: quod cum uni Deo notum esset, Franciscus actus ab eodem benignissimo Parente mortalium, ipsum illud argumentum retinendum suscepit, tam secundo eventu, ut dubitationem omnem ex illius animo sustulerit: ita egregiè deinceps in Catholicis dogmatis omnibus confirmatus Neophytus, ad extremum usque ritum recta sensit. Ubi verò didicit incensus Ecclesiastes quid tunc evenisset, sanctè constituit quam abstinere à prædicando verbo Dei, quod tumlibet rarus adesset auditor: sic enim secum putabat; si una animula Deo semper visa digna, cuius causâ sanguinem vitamque Jesus Christus profunderet, profectò, nullum tantum labor esse, quem eiusdem Dei famuli animarum committere debeant. Quare nihil fractus animo, perrexerit menses complures pauculos illos instituit paterna prorsus cura & caritate, fructu in iis quibus instituebat haud malè respondente tantæ solertudini. Gladium igitur verbi Dei ancipitem, interper juga montium circumferebat fidelis Dei miles, ad perpetranda facinora digna eximentis fortitudine, ad animas gloriosè succedendas, ad tot victorias reportandas, quot ictus habebat innoxios, inter medios illos cuneos hostium.

Eccl
perfe
prof
pulis
run
ter si

In

V
Chrif
pram
Præc
mè,
virtu
bita
verfi
stare
terun
Tan
post
mni
oner
voca
voci
desc
Ec
(a

Ecclesiæ. Itaque hibernæ tempestatis, in regione perfrigida, acerbitate superior, suum ipsius cruorē profundisset hilaris, dum lacrymas elicere cæcis populis posset, quorum tanta caritate tenebatur, quorum pœnitentiam conversionemque tam ardentè sitiebat.

CAPUT III.

In eius caput conjuratur: gravia incommoda tolerat.

SECTIO I.

Virtus tua, ajebat Picus Mirandulanus, fratrem compellans, quatenus quidem virtus est, similem te Christo facit: sed quatenus laudata est, facit dissimilem, qui premium sua virtutis ab hominibus mortem Crucis accepit. Præclare, tum si alium quemlibet, tum vel maxime, si Franciscum Salesium respexeris: illius enim virtus indignissimum in modum non semel habita est: & verò, quæ est hominum plerumque perversitas, ubi primum aliquem, virtutem & honestatem constanter & perpetuò sequi animadvertunt, illico eum exagitare, inducunt animum. Tantum quidem abfuit, ut Tononenses novo Apostolo gratias, ut decebat, agerent, ut potius omni convitiarum & maledictorum genere eum oneraverint. Dum eos pro virili in viam salutis revocat, ipsi sagum, idololatram, falsum Prophetam vocitant: at is, & intrepidus, & ad probra obsurgens, nihilo secius inclamat: (a) *Fili hominum,*

E 3

usque-

(a) *Psal. 4.*